

Станіслав МАЛЮК
(м.Київ)

ПРИВИД ГОЛОДУ ЩЕ Й ДОСІ НЕ ЗНИКАЄ...

Минають 75-ті роковини зорганізованого більшовицькою владою Голодомору в Україні. Проте його визнали геноцидом українського народу на державному рівні допоки лише 14 країн світу (Росія, звісно, так і не ввійшла до цього списку). Також унесено законопроекти про визнання Голодомору геноцидом українського народу до парламенту Франції та ізраїльського кнесету. Генеральна Асамблея ООН ще не ухвалила належної резолюції, а от ЮНЕСКО нещодавно винесла резолюцію, в якій стверджується, що голод був не тільки в Україні, а й у Росії, Казахстані та на інших територіях СРСР. Хоча давно не таємниця, що зорганізований більшовицькою владою Голодомор лютував саме на тих теренах СРСР, де компактно проживали українці. Про жахи Голодомору (і – саме українського) писали тогочасні українські та іноземні газети. Так, орган Українського Національно-Демократичного Об'єднання – газета «Свобода», що виходила у Львові, у своєму числі за неділю 5 серпня 1933 року писала: (правопис цитованих видань збережено. – С. М.).

«В «Ділі» з дня 18. липня ц. р. появилася велика стаття генерального секретаря Конгресу Національностей (зібрання у швейцарському Берні, в якому взяли участь представники 24 національних меншин з 10 країн світу. – С. М.) доктора Евальда Аммендога про те, що діється тепер на Великій Україні.

«Люде помирають з голоду, – пише він. – Про голод в Україні знаємо від численних втікачів, які мимо сильної сторожі на більшовицькому кордоні, все таки вириваються з тамошнього пекла. Крім того голодові страхіття потверджують наочні свідки з-за кордону»...

«Заповідається ще страшніший голод, – з великим жалем повідомляє видання. – Трагізм теперішнього положення на Україні лежить у тім, що по всякій імовірності по тім першій періоді голодової катастрофи прийде зимою чи весною друга ще більша і ще страшніша. Засівну кампанію як озимини, так і ярини проведено недбало і поверхово, бо інакше було годі».

В іншій частині статті газета чітко говорить:

«Москву не обходить голод на Україні. На Україну з'їхав московський диктатор Постишев. З його мови, яку він виголосив дня 10. червня ц. р. на Центральному Комітеті КП(б)У довідуємося: він визнає повне зламання збіжжєвої кампанії на Україні, називаючи її «ганьбою минулого року». Але її похибки – це не зменшення продукції із-за зовнішніх, природних причин, – ні, це надто вражлива «чутливість», «людяність», якими так часто грішили місцеві комітети, саботуючи тим самим здачу збіжжя».

Видання закликала світове співтовариство допомагати голодувальцям в Україні:

«Сотки тисяч і міліони людей голодують, – других стільки, коли не більше, безпосередньо загроженних маревом голодової смерти, а в той час заокеанські штихлірі розсаджують збіжжєм вагітні доки. В той час в Кансас замість вугілля палять кукурудзою на фабриках»...

Про голод в Україні писала 1933 р. і французька преса (далі – уривки з перекладу статті, який вмістила згадувана вже газета УНДО “Свобода”). Кореспондентка газети «Матен» Сузанна Баргінйон зустрілася з очевидицею голоду в Україні Мартою Стебало, американкою українського походження. Її співрозмовниця повідомила: *«Коли приятелі в Москві почули про наш намір виїхати в Україну, остерегли нас, що там буде, здається, тяжко з їжею і що добре було би взяти зі собою харчі такі, що не псуються. У «Торгсині» ми купили 200 фунтів муки, 10 фунтів сиру, 4 фунти оселедців, ковбаси і маринованого лосося. У Москві люди мають виділені пайки, але мають що їсти, і харчі дістати можна. Після двохденної подорожі ми приїхали до Києва. Коли ми пішли у приміські дільниці, вигляд людей нас здивував. Більшість із них сиділа непорушно та бездушно, з напухлими ногами, і виглядали вони втомлені, недужі. Інші йшли скоцюрблені вдвоє, з побільшеними очима, вп'яленими в одну точку, ніхто з них не розмовляв.*

На селі скрізь віє смертю. Там, де стояли усміхнені села, тепер були тільки руїни без жодної квітки, тини позривані, дерева без листя, страшна тиша – ні собак, ні обійсть, скрізь віє смертю. Люди вкриті ранами, з яких іде страшний запах гнилі, і обв'язані лахміттям».

Зворушливо описує Марта зустріч з мамою. Вона була така ж опухла від голоду, як і всі в селі, ледь зрозуміла, що то її дитина, а коли таки зрозуміла, то зайшлася плачем. Далі Марта продовжує:

«Жнива гарні, а люди мруть з голоду. А шпигунство тут страшне. Коли докажуть кому який донос, то відбирають трохи їжі, а чого людина не зробила би, щоби дістати шматок хліба. Досить, що я довідалася, що люди з голоду, щоб наповнити чимось шлунок, їдять листя з дерев, здирають кору. Збіжжя не вільно і торкнутися, бо його пильнують варти в будках і мають наказ розстрілювати всіх, що підійдуть до поля».

У тому селі з 800 душ 150 вмерли навесні 1933 року, серед них і її рідні, а ніхто не народився, якщо не рахувати однієї мертвонародженої дитини. А були ж і села, які вимерли під час Голодомору повністю й, на жаль, багато де звичною була картина, яку описав український поет Майк Йогансен з приводу голоду 1921 р.:

*Над полем сохлим
Мертві вітряки,
Немов хрести над віршем
Відзабутим...*

Селяни говорили: *«Влада сама заповзялася нас винищити. Коли нас переловлюють, що відрізуємо колоски, – розстрілюють або кидають до в'язниці, а у в'язниці за три тижні вмирають люди з виголодження».*

Через страшний голод розвинулося людодїство (голод був страшний ще й тому, що не можна було отримати хоч якоїсь допомоги іззовні). Так, Марті Стебало односельці повідомили, що її родичі вже давно не отримували від неї посилок. Коли свідок тих подій захотіла надвечір піти за декілька верстов від села до інших своїх родичів, то її не відпустили. Вона згадувала:

«Мені сказали, що люди, які виходять пізно з хати, мусять бути приготовані на те, що їх можуть убити нещасні голодні. З с. Чагів рідня Крипаків убила своїх

двох дітей і з'їла їх. В одному селі біля Одеси одна киянка навідалася до свого 7-літнього похресника. Коли увійшла до хати, побачила, що батьки сидять задубілі, вдивлені в себе з ідіотським зором.

Де мій похресник?

Не відповіли нічого. Після довгого вагання завели її до комірчини і показали посолені шматки м'яса».

І це – лише нечисленні інформації – про те, до яких жахітних речей призвів Голодомор, організований ССРСР'івською владою в Україні. І світ це знав ще й тоді, знали і в США, які встановили дипломатичні відносини із Советським Союзом наприкінці першої половини того ж таки трагічного для українців 1933 року. А те, що він штучно організований, стверджувала 31 серпня 1933 року вже згадувана вище газета «Матен», яка в своєму матеріалі чітко написала:

«Систематично організований голод має на меті знищити нарід, якого єдиний злочин у тому, що він змагає до волі».

До прикладу, «Маньчжурський вісник» – орган української національно-державницької думки, що у 1933 р. виходив у Харбіні, писав: *«Україна гине... Ми рішуче стверджуємо, що голод на Україні – це спеціальна система радянського уряду. В псковській, тверській, в'ятській та інших «губерніях» (Московщина) нічого не чути про голод, а, між іншим, в цих місцевостях завше по весні не хватало хліба. А на багатій Україні їдять трупи, божеволіють з голоду, накладають на себе руки. Мусимо про це кричати, кричати безперестанку...»*

Отже, навіть із цієї невеличкої добірки повідомлень тогочасної позасоветської преси, яка також уміщувала спогади безпосередніх свідків Голодомору, видно, що голод в Україні був цілковито штучним, спланованим і зреалізованим тогочасною советською владою верхівкою. Мусимо, нарешті, визнати це й запровадити кримінальну відповідальність за заперечення Голодомору як геноциду Української нації. Мусимо невідступно домагатися того – щоб, запалюючи щороку в кожній оселі 24 листопада свічку по невинно загиблих жертвах Голодомору 1932-33 років в Україні, кожен знав: на кожен злочин є неunikна кара.

А імена всіх українців, замордованих голодом від осені 1932 до весни 1933 року ти, Господи, знаєш ...

Так само, як і всіх їхніх катів.